

Obecné právní dějiny

Úvod k OPD

Ladislav Vojáček

1. Úvod

- 1. Úvod
 - výuka
 - literatura k Právním dějinám (základní a další)
 - právní historici
- 2. Základní pojmy, periodizace

PRAKTIKUM
PRÁVNÍCH
DĚJIN

3. upravené vydání

Ladislav Vojáček
a kolektiv

Vydavatelství a nakladatelství
Aleš Čeněk, s.r.o.

Právní dějiny

§ Karel Schelle a kolektiv

Vydavatelství
a nakladatelství
Aleš Čeněk, s.r.o.

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

NÁSTIN PRÁVNÍCH DĚJIN

Ladislav Vojáček
Karel Schelle
Naďa Štachová
Jaromír Tauchen

Michaela
Židlická
Karel
Schelle

PRÁVNÍ DĚJINY

1

starověk

PRÁVNÍ DĚJINY

Marta Kadlecová
Karel Schelle
Renata Veselá
Eduard Vlček
Ladislav Vojáček
Michaela Židlická

EURO
LEX
BOHEMIA

PROGRAM EVROPSKÁ PRÁVNÍ STUDIA

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

EVROPSKÉ PRÁVNÍ DĚJINY

(Skriptum pro výuku v rámci
Evropských právních studií)

Ladislav Vojáček
a kolektiv

KEY Publishing

Právní dějiny integrující se Evropy

Ladislav Vojáček
a kolektiv

Edice PRÁVO

15 v 87

DĚJINY
VEŘEJNÉHO PRÁVA
VE STŘEDNÍ EVROPĚ.

NAPSAL

DR. KAREL KADLEC,
Ř. PROFESOR PRÁVNICKÉ FAKULTY KARLOVY UNIVERSITY.

ČTVRTÉ REVIDOVANÉ VYDÁNÍ.

*Leoslav Vojáček
Holešov*

F. Dlask

V PRAZE.
NÁKLADEM VLASTNÍM.
VYTISKLA KNIHTISKÁRNA „TYPUS“, PRAHA-SMÍCHOV.
1928.

Jaromír Kincl a kolektiv

VŠEOBECNÉ DĚJINY STÁTU A PRÁVA

*Schváleno rozhodnutím ministerstva školství
České socialistické republiky čj. 28 814/83-31 ze dne 3. listopadu 1983
jako celostátní vysokoškolská učebnice pro studenty právnických fakult.*

*Schválilo ministerstvo školstva SSR dňa 17. 11. 1983
číslo Š 14266 ako celoštátnu vysokoškolskú učebnicu
pre právnické fakulty vysokých škôl.*

PANORAMA PRAHA 1983

Evropské dějiny práva

Hans Hattenhauer

*Hodně štěstí
k Vaším
Manženinám
Ti přeje
Monika*

*Ladislav Pojál
Holešov*

Čelakovský

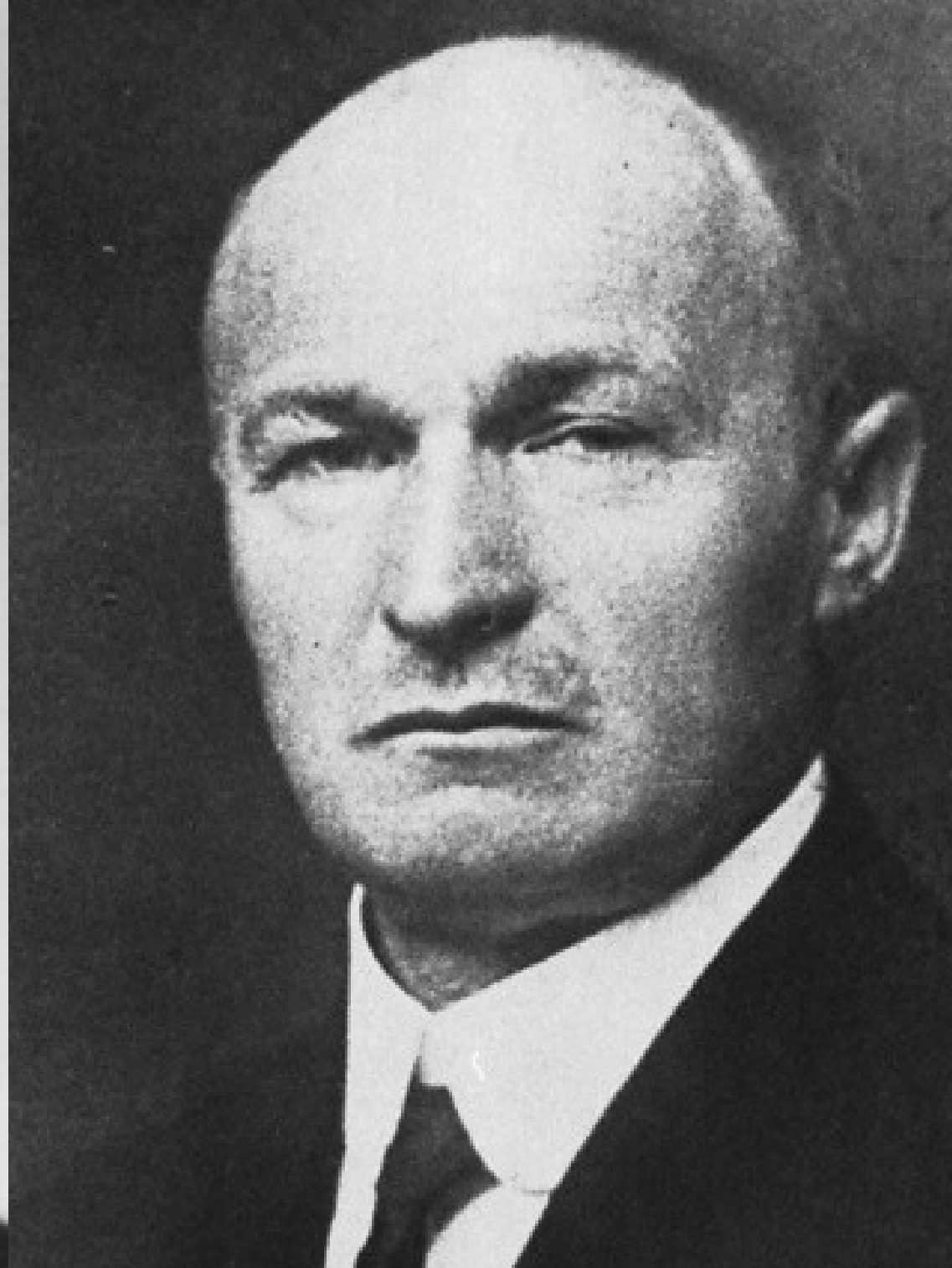
543

Prof. dr. JAROMÍR ČELAKOVSKÝ.

První manželka dr. Ing. dr. h. c.

František Čáda

Bohumil Baxa

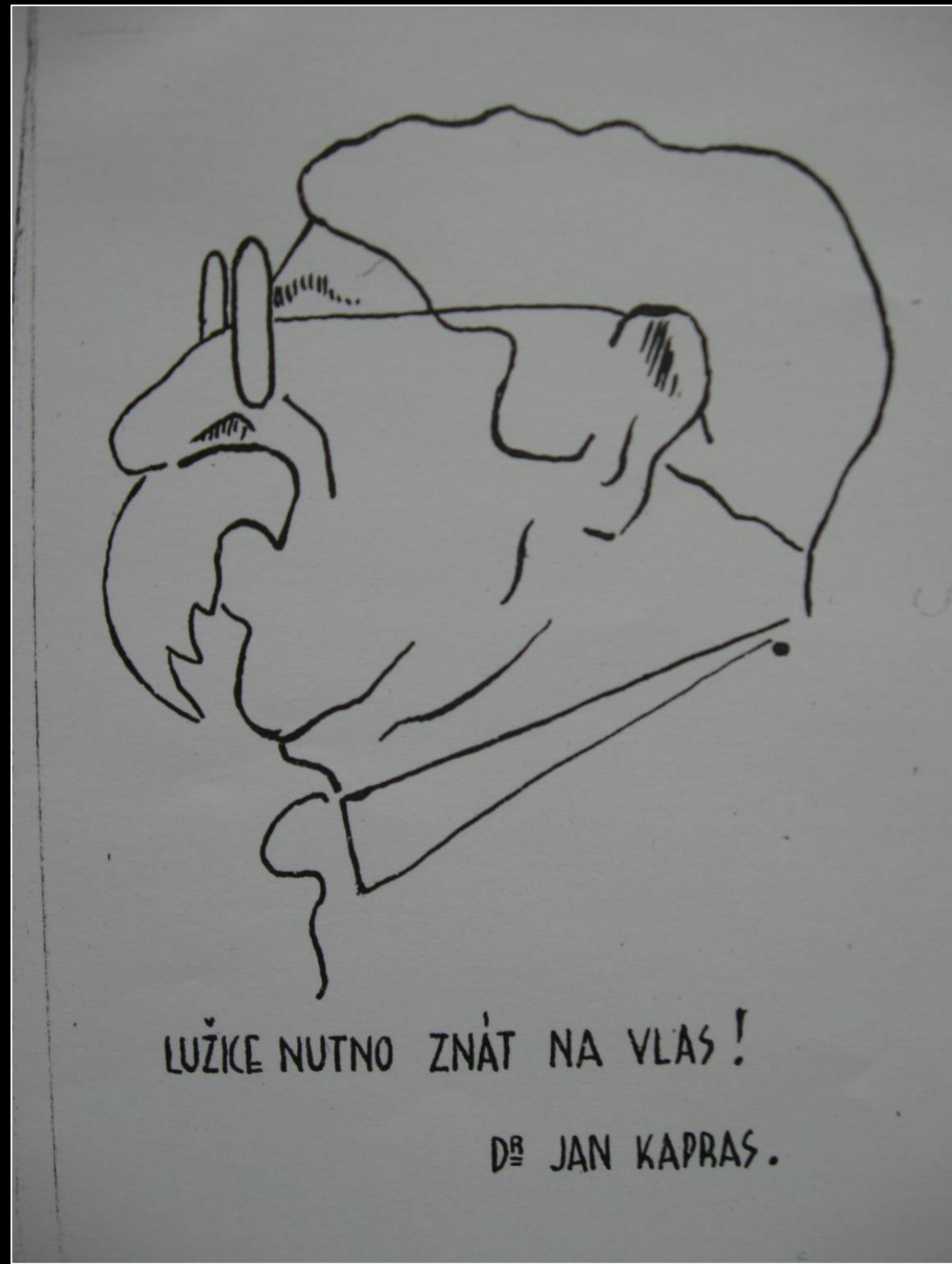

Prof. JUDr. KAREL KADLEC,
† 4. XII. 1928.

KAREL VELIKÝ BYL BÍBR.

DR MILOSLAV STIEBER.

Václav Vaněček

2. Základní pojmy, periodizace

Právní systémy

- evropský kontinentální
- anglosaský
- náboženské systémy

Právo

- soukromé
- veřejné

- law in books
- law in action

Právo v historickém vývoji

= velmi pestrá paletu různých forem, pramenů a oblastí práva

- jejich podoba, význam a vzájemné relace se měnily v čase
- můžeme rozlišovat mezi
 1.
 - a) právem nepsaným
 - b) právem psaným
 2.
 - a) obyčejovým právem
 - b) právem zachyceným v normativních právních aktech
 - c) právem vzešlým z rozhodování soudů
 3.
 - a) zpočátku relativně jednotným právním řádem
 - b) pozdějším právním partikularismem
 - c) moderním pojetím práva (s počátky za absolutismu)

Formy práva

- jejich podoba, význam a vzájemné relace se měnily v čase
- právo nepsané
 - dlouho (až do kodifikací) jasně dominovalo
 - i nejstarší zákony vyhlašovány ústně
- právo psané
 - písemná podoba zpočátku není podmínkou platnosti

Prameny práva

= vnější formy, v nichž je zachycen obsah právních vztahů (= prameny práva ve formálním smyslu)

- právní obyčeje
- normativní právní akty
- precedenty
- normativní smlouvy

Právní obyčej

= pravidlo chování

- vytvořené ve společenském povědomí
- opírající se o všeobecné přesvědčení obyvatelstva a aplikujících orgánů o jeho správnosti a
- pro případ porušení sankcionované státem

Normativní právní akty

= výsledek uvědomělé právotvorné činnosti státních orgánů

a) původně

– panovník

b) v době stavovské monarchie

– panovník + stavovský sněm

– městské, vrchnostenské a d. orgány

c) za absolutismu

– panovníci

– vrchnosti, městské orgány

+ církevní orgány

Soudcovská tvorba práva

= původně individuální právní akt, který získá normativní povahu

- precedens

- soudní
- správní

- typický pro systémy s převahou nepsaného práva, dnes pro anglosaské právo

Právní knihy

- = soukromé zápisy platného práva
- = pouze prameny poznání práva,
ale ...

Oblasti středověkého práva (typické pro střední Evropu)

hlavní kritérium = příslušnost ke spol. vrstvě

- 1. šlechtické (zemské) právo
 - 2. partikulární práva
 - a) městská práva
 - b) horní právo
 - c) selská (vrchnostenská) práva
 - d) lenní právo a d.
- + d) kanonické právo
- e) (římské právo)

Odvětví „moderního“ práva

- hlavní kritérium = předmět úpravy
 - ústavní právo
 - občanské právo (hmotné a procesní)
 - trestní právo (hmotné a procesní)
 - obchodní právo
 - správní právo
 - finanční právo
 - pracovní právo
 - rodinné právo a d.

Vznik státu

= postupný, dlouhodobý proces
oslabování rodových struktur

→ řada podobných rysů raněstarověkých a
raněstředověkých států

Základní typy státu a práva

1. Starověké (otrokářské) státy a právní řády
2. Středověké (feudální) státy a právní řády
3. Raně novověké (absolutistické) státy a právní řády
4. Konstituční státy a právní řády kapitalistické éry
5. Státy a právní řády sovětského typu
6. Fašistické státy a právní řády

Děkuji za pozornost!